

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Сищенко К.О., Лісна А.Г.

Національний фармацевтичний університет; м. Харків

Постановка проблеми. Розвиток ринкової економіки сприяє підвищенню конкуренції та вимагає пошуку нових ніш розвитку. Логістична діяльність є невід'ємною частиною функціонування значної кількості вітчизняних фармацевтичних підприємств (ФП) та є передумовою сталого розвитку компанії. Транспортна логістика є однією із ключових складових логістичної системи ФП, ключовим завданням якої є повноцінне задоволення потреб споживачів у перевезенні їх вантажів, до того ж ефективні транспортні системи забезпечують економічні та соціальні можливості та переваги, такі як краща доступність до ринків, зайнятість та додаткові інвестиції, разом з тим, транспорт впливає на такі економічні фактори як географічна спеціалізація, масштаб і сфера фармацевтичного виробництва, посилена конкуренція, підвищена вартість землі і все це відбувається на фоні зростання вимог щодо необхідного рівня логістичного обслуговування та гнучкості логістичних послуг. Тому вкрай необхідним елементом сучасних логістичних проєктів є залучення новітніх інформаційних та цифрових технологій, що відкриває шлях до індивідуалізації логістичних рішень відповідно до потреб кожного клієнта.

Оптимізація логістичних процесів є однією з ключових ланок підвищення рівня конкурентоспроможності ФП та відбувається за допомогою дослідження логістичних процесів, визначення критеріїв та показників оцінювання ефективності логістики на ФП, їх аналізі, пошуку шляхів вирішення проблемних питань.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є обґрунтування практичних рекомендацій щодо оптимізації транспортної логістики ФП.

Методи досліджень. У процесі дослідження використовувалися методи: абстрактно-логічний, монографічний; системного аналізу. Методологічну та теоретичну базу дослідження становили наукові праці вітчизняних та зарубіжних фахівців у відповідній галузі, особисті спостереження, матеріали мережі Інтернет.

Виклад основного матеріалу дослідження. Транспортна діяльність є однією з найголовніших у функціонуванні будь-якого підприємства. Вона прямо впливає на кінцеві результати господарювання підприємств різних галузей (у тому числі й фармацевтичної). Основними завданнями транспортної діяльності є своєчасне якісне і повне задоволення потреб клієнтів у перевезеннях та підвищення економічної ефективності роботи ФП. Для вирішення цих завдань керівництво ФП повинно здійснювати заходи, спрямовані на технічний розвиток усіх видів наявного транспорту, вдосконалення їх взаємодії і підвищення ефективності роботи всієї транспортної системи ФП.

На даний момент в умовах сучасної технічної революції, концентрації, централізації і комбінованої співпраці, а також усіх зв'язків, що ускладнюються, між окремими галузями промисловості та всередині кожної з них, великого значення набувають проблеми вдосконалення організації та управління визначеними системами, оптимізації основних видів діяльності підприємств, а у зв'язку з цим і комплексним підходом до того або іншого об'єкта дослідження.

Найперспективнішим напрямом оптимізації перевезень вантажів є розвиток технологій, які об'єднували б переваги інформаційних систем, математичного програмування та логіки. Можливі проблеми перевезень фармацевтичної продукції підприємств та шляхи їх вирішення наведені у таблиці.

Таблиця

Можливі проблеми, які виникають при перевезенні вантажів, та шляхи їх вирішення

Проблеми	Шляхи їх вирішення
Стихійні лиха: затоплення, пожежа, мороз, шторм, ураган, зсуви ґрунту, статична електрика	Довгострокове страхування
Перехід кваліфікованих працівників на іншу роботу	Довгострокове страхування
Вандалізм, злочинство, порушення довіри	Середньострокове страхування
Технічно більш складні перевезення, ніж передбачалося	Комплексний попередній аналіз технічних характеристик перевезень
Перевезення негативно впливають на навколишнє середовище	Використання додаткових заходів безпеки під час перевезень
Інфляція та інші економічні явища, які впливають на економічну ситуацію	Підвищена уважність під час підготовчих робіт
Перевезення вантажів широкої номенклатури, призначених для задоволення потреб більшої кількості споживачів, урахування ринкові умови, рівень попиту та його постійні коливання	Використання великої кількості збірних маршрутів за допомогою автомобільного транспорту, облік великої кількості технологічних обмежень та обробки вихідної інформації
Ряд серйозних технічних обмежень під час малопартійних перевезень у транспортних системах великих та середніх міст	Ретельний аналіз великих масивів даних щодо формування оптимального маршруту
Необхідність виконання жорстких вимог клієнтів щодо часу та строків доставки збірних вантажів	Залучення до перевезень додаткового рухомого складу, формування оптимального маршруту
Істотна нерівномірність перевезень за днями тижня і за місяцями року, що викликана коливаннями попиту	Залучення до перевезень додаткового рухомого складу меншої вантажопідйомності, формування оптимального маршруту
Пошкодження вантажу у процесі перевантаження з одного виду транспорту на інший	Короткострокове страхування вантажу
Виявлення під час завантаження браку, нестачі, пересортиці, пошкоджень вантажу	Встановлення винуватців, ліквідація невідповідностей
Перевезення нестандартних вантажів	За необхідності оренда спеціалізованого транспорту, формування оптимального маршруту
Перевезення спецтехніки	Формування оптимального маршруту, оренда низькорамного обладнання – напівпричепів-вагозовів різних габаритів, оренда спеціальних тягачів із трьома задніми осями
Віддаленість замовників від ФП	Періодичне проведення часового і географічного аналізу розподілу матеріального потоку, визначення хронометражу для розрахунку середнього часу на здійснення операції

Дані таблиці свідчать про те, що для вирішення проблем, що виникають, необхідна розробка комплексної системи із забезпечення ФП єдиною обліковою методикою з метою управління витратами і більш швидкого вирішення всіх виникаючих проблем, пов'язаних із перевезенням вантажів.

Переходячи від вибору методу дослідження до формування системотехнічної моделі транспортних комплексів, необхідно розробити таку систему, відповідно до якої однією із взаємодіючих підсистем є транспортні потоки, іншою підсистемою – автопарк ФП, транспортні засоби якого можна здавати в оренду.

У сучасних умовах господарювання вітчизняних ФП актуальною є розробка автоматизованої системи, яка дозволяє вирішувати такі завдання: комплексна реєстрація заявок і договорів на надання автотранспортних послуг та оренду автотранспорту; складання на постійній основі рознарядок на роботу транспорту, формування шляхових листів, обробка інформації за дорожніми листами; щоденний облік палива в баках за кожною одиницею техніки, формування звітів і відомостей з обороту пально-мастильних матеріалів; щоденний облік розрахунків із замовниками та орендарями, таксування шляхових листів; комплексний облік роботи техніки, проведення планових технічних оглядів та капітальних ремонтів; упровадження автоматизованого обліку орендованої техніки й аналізу строків її повернення – дуже актуально, коли для роботи використовуються блок-контейнери і різноманітний рухомий склад, а також виробнича техніка; щоденний облік роботи водіїв і робітників ремонтних служб, ведення табелів обліку робочого часу.

Проведений аналіз програмного забезпечення транспортного спрямування показав, що можливості програм не обмежуються лише автоматизацією оформлення подорожнього листа, ведення журналу подорожніх листів, а також найпростішим веденням обліку.

Також автоматизовані транспортно-технологічні процеси мають два різновиди: транспортно-збиральний процес, при якому замість вантажної операції здійснюється збиральна. У цьому процесі базова операція розпочинає, а транспортна операція завершує його; транспортно-розподільчий процес, де розвантажувальна операція замінюється розподільчою. У цьому процесі транспортна операція є початковою, а базова закінчує його.

Упровадження системи автоматизації транспортної діяльності на ФП у більшості випадків не починається без об'єктивних вагомих причин та спрямовується на вирішення конкретних завдань. Кінцевою метою є отримання прибутку, тому від проекту впровадження транспортної інформаційної системи очікується такий результат, який дозволить піднятися на наступний рівень у досягненні кінцевої мети. Відповідно, перш ніж починати проект упровадження, необхідно розрахувати, які вигоди принесе ФП це рішення, чи окупляться вкладення та чи варто здійснювати автоматизацію.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, було визначено напрями та розроблено рекомендації щодо вдосконалення транспортної діяльності вітчизняних ФП. Було проаналізовано показники якості транспортного забезпечення, показники, що оцінюють ефект від перевезення вантажів у встановлені терміни, показники, що характеризують втрати продукції при перевезенні, та показники оцінки ефекту від покращення умов транспортування. Було виявлено можливі проблеми, які виникають при перевезенні вантажів, та шляхи їх вирішення. Також було запропоновано впровадити систему автоматизації транспортної діяльності на ФП. Подальше дослідження необхідно спрямувати на розробку рекомендацій щодо оптимізації процесів внутрішньоцехового транспортування на ФП.